

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NUTARIMAS

DĖL KREIPIMOSI Į LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINĮ TEISMĄ SU PRAŠYMU IŠTIRTI, AR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2020 M. LAPKRIČIO 4 D. NUTARIMO NR. 1226 „DĖL KARANTINO LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJOJE PASKELBIMO“ (PRIĖMIMO DATA 2021 M. GEGUŽĖS 5 D. NR. 307, IDENTIFIKACINIS KODAS: 2021-10233, UŽREGISTRAVIMO TAR DATA: 2021 M. GEGUŽĖS 10 D.) 1.17 PUNKTAS, KURIAME KEIČIAMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO NR. 1226 „DĖL KARANTINO LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJOJE PASKELBIMO“ 2² PUNKTAS NEPRIEŠTARAUJA LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

2021 m. d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 105 straipsnio 2 dalimi 2 punktu, 106 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 63 straipsnio 1 punktu, 64 straipsnio 1 punktu, 65 straipsnio 1 dalies 3 punktu kreipiasi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu iširti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (priėmimo data 2021 m. gegužės 5 d. Nr. 307, identifikacinis kodas: 2021-10233, užregistravimo tar data: 2021 m. gegužės 10 d.) 1.17 punktą, kuriame keičiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ 2² (toliau – nutarimas) punktas nuostatos neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai, lygiateisiškumo, proporcingumo ir teisingumo principams

1. Faktinės nutarimo priėmimo aplinkybės:

1) Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2021 m. gegužės 5 d. priėmė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ pakeitimą, kurio 1.17 punkte nurodė atvejus, kai paslaugų teikimas asmenims gali būti neribojamas arba ribojamas iš dalies (toliau – švelnesnės karantino režimo priemonės), jei asmenys atitinka bent vieną iš šių kriterijų:

1.1) yra pasiskiepiję Sąjungos vaistinių preparatų registre įregistruota COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina: praėjus vienai savaitei nuo „Comirnaty“ ar „COVID-19 Vaccine Moderna“ vakcinės antrosios dozės suleidimo pagal skiepijimo schemą, praėjus 4 savaitėms nuo „COVID-19 Vaccine Janssen“ vakcinės dozės suleidimo, praėjus 4 savaitėms, bet ne daugiau kaip 12 savaičių nuo pirmos „Vaxzevria“ vakcinės dozės suleidimo, po antros „Vaxzevria“ vakcinės dozės suleidimo pagal skiepijimo schemą;

1.2) persirgo COVID-19 liga (koronaviruso infekcija) ir diagnozė buvo patvirtinta remiantis teigiamu SARS-CoV-2 PGR tyrimo ar antigeno testo rezultatu, o nuo teigiamo tyrimo rezultato praėjo ne daugiau kaip 180 dienų (bet ne anksčiau, nei asmeniui baigėsi paskirtos izoliacijos terminas);

1.3) ne anksčiau nei prieš 24 valandas, skaičiuojant nuo ėminio paėmimo momento, atlikus COVID-19 tyrimą (SARS-CoV-2 PGR tyrimą ar antigeno testą), turi gautą neigiamą atsakymą;

1.4) yra vaikai iki 16 metų.“

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (priėmimo data 2021 m. gegužės 5 d. Nr. 307, identifikacinis kodas: 2021-10233, užregistravimo tar data: 2021 m. gegužės 10 d.) 1.17 punktą, kuriame keičiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ 2² punkto nuostatos įsigalioja nuo 2021 m. gegužės 24 d.

2. Konstituciniai teisiniai argumentai:

1) Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) 29 straipsnio 1 dalis numato, kad įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs.

2) Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinio asmenų lygybės principo turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant; konstitucinis asmenų lygybės įstatymui principas reiškia žmogaus prigimtine teisę būti traktuojamam vienodai su kitais (Konstitucinio Teismo 2001 m. balandžio 2 d., 2002 m. balandžio 23 d., 2003 m. liepos 4 d., 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimai) bei įpareigoja vienodus faktus vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai; kita vertus, šis principas nepaneigia to, kad įstatyme gali būti nustatytas nevienodas teisinis reguliavimas tam tikrų asmenų kategorijų, esančių skirtingose padėtyse, atžvilgiu (Konstitucinio Teismo 2002 m. balandžio 23 d., 2003 m. liepos 4 d., 2003 m. gruodžio 3 d., 2007 m. rugsėjo 26 d. nutarimai).

3) Nutarime nurodyti kriterijai, kurie sušvelnins karantino režimo priemones, jei asmenys atitinka bent vieną iš šių kriterijų: yra pasiskiepiję Sąjungos vaistinių preparatų registre įregistruota COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina, persirgo COVID-19 liga (koronaviruso infekcija) ir diagnozė buvo patvirtinta remiantis teigiamu SARS-CoV-2 PGR

tyrimo ar antigeno testo rezultatu, ne anksčiau nei prieš 24 valandas, skaičiuojant nuo ėminio paėmimo momento, atlikus COVID-19 tyrimą (SARS-CoV-2 PGR tyrimą ar antigeno testą), turi gautą neigiamą atsakymą arba yra vaikai iki 16 metų.

4) Minėti kriterijai, kurie sušvelnins karantino režimo priemones, skirti išimtinai tik šiuos kriterijus atitinkančioms asmenų grupėms. Tokiu būdu yra pažeidžiamas Konstitucijoje įtvirtintas lygiateisiškumo principas, nes kiti asmenys, kurie norėtų atitikti šiuos kriterijus neturi tokios galimybės, nes valstybė nesudarė sąlygų pasiskiepyti ar testuotis visiems norintiems asmenims. Taigi, susidaro situacija, kad asmenys traktuojami skirtingai, pažeidžiamos asmenų lygybės principas, t. y. prigimtinė teisė būti traktuojamam vienodai su kitais. Valstybei reglamentuojant teisinius santykius, teikiant privilegijas ar vienai asmenų grupei suteikiant daugiau teisių nei kitai labai svarbu subalansuoti interesus ir matyti tam tikrą proporcingumą. Taip pat, atkreiptinas dėmesys, kad toks privilegijų suteikimas vienai grupei ir nesuteikimas kitai grupei asmenų yra žmogaus teisių pažeidimas, o žmogaus teisės gali būti ribojamos tik įstatymu, t. y. aukštesnę galią turinčiu teisės aktu,

Konstitucinis proporcingumo principas reiškia, kad įstatyme numatytos priemonės turi atitikti teisėtus ir visuomenei svarbius tikslus, kad šios priemonės turi būti būtinos minėtiems tikslams pasiekti ir, kad jos neturi varžyti asmens teisių ir laisvių akivaizdžiai labiau, nei reikia šiems tikslams pasiekti (*inter alia* Konstitucinio Teismo 2009 m. gruodžio 11 d., 2013 m. vasario 15 d., 2013 m. gegužės 16 d., 2013 m. spalio 9 d. nutarimai). Nagrinėjamo Vyriausybės nutarimo kontekste, yra užtikrinamos tik vakcinuotų arba yra persirgusių asmenų teisės, jiems suteikiamos išimtys ir palengvinamos karantino sąlygos, o kitiems asmenims valstybė neužtikrina paprasčiausios galimybės pasinaudoti prieinamu testavimu. Kol valstybė nevykdys visuotinio testavimo ar vakcinavimo negalima formuoti kriterijų, kurie sudarys galimybę vienai asmenų grupei būti išskirtinei prieš kitą asmenų grupę.

5) Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad konstitucinio teisinės valstybės principo turinys atskleidžiamas atsižvelgiant į įvairių kitų konstitucinių principų, taip pat teisingumo principo, turinį. Teisingumo negalima pasiekti tenkinant tik vienos grupės interesus ir kartu paneigiant kitų interesus (Konstitucinio Teismo 2003 m. kovo 4 d., 2013 m. spalio 9 d. nutarimai). Minėtame nutarime nustatytos išimtys tik keturioms grupėms asmenų, o kiti asmenys negali kol kas atitikti nutarime nustatytų kriterijų, nes vakcinavimas ir testavimas nėra prieinamas. Konstitucinis teisinės valstybės principas neatsiejamas ir nuo Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtinto asmenų lygiateisiškumo principo. Konstitucinio asmenų lygiateisiškumo principo pažeidimas kartu yra ir konstitucinių teisingumo, darnios visuomenės imperatyvų, taigi ir konstitucinio teisinės valstybės principo, pažeidimas (Konstitucinio Teismo 2012 m. vasario 6 d., 2012 m. gruodžio 14 d., 2013 m. balandžio 30 d., 2013 m. liepos 1 d. nutarimai).

6) Įvertinus visus priimtame nutarime patvirtintus kriterijus, pagal kuriuos bus sušvelninamos karantino režimo priemonės, darytina išvada, kad yra pažeidžiamas asmenų lygiateisiškumas.

n u t a r i a:

1 straipsnis.

Kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinę Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (priėmimo data 2021 m. gegužės 5 d. Nr. 307, identifikacinis kodas: 2021-10233, užregistravimo tar data: 2021 m. gegužės 10 d.) 1.17 punktas, kuriame keičiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ 2² punkto nuostatos neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai, lygiateisiškumo, proporcingumo ir teisingumo principams.

Seimo Pirmininkas

Teikia Seimo nariai:

Vigilijus Jukna

Aidas Gedvilas

Ieva Kačinskaitė – Urbonienė

Vaida Giraitytė

Mindaugas Puidokas

Artūras Skardžius

Vytautas Gapšys

Viktoras Fiodorovas

Andrius Mazuronis